

I Suomi ja Eurooppa muuttuvassa maailmassa

2 Euroopan yhdentymisen vaiheet, s. 27

1. **Miksi yhteistyö Keski-Euroopan maiden välillä alkoi nimenomaan hiilen ja teräksen tuotannossa?**

RATKAISU:

Hiilen tuotanto ja terästeollisuus olivat kansantaloudelliselta merkitykseltään tärkeimmät teollisuudenalat. Lisäksi niiden tarvitsemat luonnonvarat sijaitsivat usean valtion alueella, jolloin yhteistyö oli järkevää.

2. **Millä perusteilla Euroopan itsenäiset valtiot ovat olleet valmiita luopumaan osasta kansallista päätöksentekovapauttaan?**

RATKAISU:

Itsenäiset valtiot suostuvat luovuttamaan omaa päätöksentekoaan ylikansallisille elimille, jos ne kokevat saavansa siitä jotakin hyötyä. Yhteisellä päätöksenteolla voidaan ratkoa ongelmia, joihin kansallisvaltioiden omat voimavarat eivät riitä. Samalla myös muut valtiot luovuttavat omaa päätösvaltaansa ja sitoutuvat yhdessä tehtyihin päätöksiin.

3. **Missä mielessä Euroopan integraatio on ollut rauhanprojekti?**

RATKAISU:

Integraatio on vahvistanut yhteistyötä sellaistenkin eurooppalaisten kansallisvaltioiden välillä, jotka ovat historiassaan käyneet lukuisia sotia keskenään. Vakiintunut yhteistyö edesauttaa ristiriitojen sovittelua ja rauhanomaista ratkaisua. Yhdentymisen muodostaa myös siteitä ja keskinäistä riippuvuutta Euroopan valtioiden kesken, mikä on omiaan vähentämään sotien todennäköisyyttä. Yhdentymisen on vahvistanut myös eurooppalaisten yhteistä identiteettiä.

4. Kansallisvaltioilla on omia tunnuksia, kuten lippu ja kansallislaulu. Millä keinoin Euroopan unioni on puolestaan pyrkinyt rakentamaan eurooppalaista identiteettiä? (YO kevät 2015)

RATKAISU:

EU:lla on kansallisvaltioille tyypillisiä identiteetin rakentamisen keinoja, kuten esimerkiksi vuosipäivä 9.5., lippu ja hymni. Unionin alueella on myös yhteinen ajokortti ja yhteinen valuutta osassa jäsenmaita.

Eurooppalaista identiteettiä rakennetaan tiedotusvälineissä muun muassa kertomalla integraation saavutuksista ja tulevista tavoitteista. Unionin ohjelmat, kuten Erasmus-opiskelijavaihto ja vapaa liikkuvuus tähtäävät myös yhteenkuuluvuuden tunteen lisäämiseen.

EU on korostanut eurooppalaisten yhteistä arvopohjaa. Tavoitteena ei ole ollut kansalliset erot häivyttävä Euroopan kansa, vaan EU pyrkii mottonsa mukaan luomaan ”moninaisuudessaan yhtenäisen” Euroopan.

5. Minkälaisia uhkia ja mahdollisuuksia EU:n tulevaan kehitykseen liittyy?

RATKAISU:

EU:n tulevaan kehitykseen sisältyy huomattavaa epävarmuutta. Yhdentymistä edistävinä voimina ovat taloudellinen ja teknologinen kehitys, globalisaatio ja Euroopan vähitellen heikkenevä asema maailmassa. Yhdentymisen vastavoimina ovat kansalaisten epäluulo unionia kohtaan, huolet päätöksenteon etäännyttämisestä kansalaisten arjesta sekä nationalismi, joka korostaa omien kansallisvaltioiden tärkeyttä ja kansallista identiteettiä.

Jotkut odottavat unionin hajoavan joidenkin jäsenmaiden irtautuessa siitä. Toisten mielestä unioni on eriytyvässä sisäisesti tiiviimpää yhdentymistä ja väljempää yhteistyötä kannattaviin valtioihin. Kolmannen ryhmän mukaan unioni on kuitenkin kaiken aikaa vähitellen tiivistymässä ja yhdentymässä edelleen, mikä ennen pitkää johtaa EU:n muuttumiseen liittovaltioksi, jonka jäsenvaltiot eivät enää ole nykyisen kaltaisia itsenäisiä valtioita.

6. Ota selvää, millaisia vaikutuksia EU:n maantieteellisellä laajentumisella on ollut.

RATKAISU:

EU:n laajentuminen on tapahtunut vaiheittain, ja sen vaikutukset ovat olleet monitahoisia.

1973 eurooppalainen suurvalta Iso-Britannia liittyi yhteisöön, mikä vahvisti yhteisön poliittista ja taloudellista painoarvoa. 1980-luvulla unionin laajentuminen Etelä-Euroopassa vahvisti alueen demokratiakehitystä.

Itälaajentuminen vuonna 2004 merkitsi unionin jäsenmäärän huomattavaa kasvua. Entisille sosialistimaille EU:n jäsenyys merkitsi suurta yhteiskunnallista käännekohtaa.

Yhteistä laajentumisvaiheille on ollut vapaakaupan, yhteismarkkinoiden ja vapaan liikkuvuuden leviäminen laajemmalle alueelle sekä tarve tehostaa ja syventää EU:n päätöksentekoa. Vaikutukset ovat kohdistuneet niin jäseniksi liittyneisiin maihin kuin myös unionin vanhoihin jäsen maihin, päätöksentekojärjestelmään ja instituutioihin.

